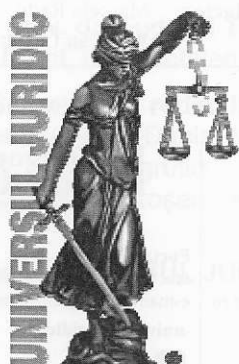

CAIETE DE DREPT PENAL

Criminal Law Writings

Publicație trimestrială

Nr. 1/2020

Cuprins

Abrevieri	7
------------------------	---

I. DOCTRINĂ

Nicolae Volonciu, Cătălin Marin, Aspecte teoretice, legislative și de practică judiciară privind reluarea urmăririi penale	9
Oana Bugnar, Ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile. (Im)posibilitatea reținerii infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 în cazul în care bunul sau sursa impozabilă provine din săvârșirea unei infracțiuni sau în cazul comercializării unor astfel de bunuri	26
Cristina Tomuleț, Conformitatea dintre principalele curente existente în domeniul interpretării judiciare și exigențele principiului legalității	49
Georgiana Sas, Consecințele problematice ale aplicării încrederii și recunoașterii reciproce în contextul mandatului european de arestare	69

II. JURISPRUDENȚĂ

Cristian-Valentin Ștefan, (1) Faptă tipică și antijuridică îndreptată împotriva siguranței circulației pe drumurile publice. Imposibilitatea confiscării vehiculului condus de subiectul activ. (2) Faptă tipică și antijuridică pentru care prin rechizitoriu s-a dispus clasarea. Confiscare. Competență și procedură	94
Daniel Nițu, Procedura plângerii contra soluției de netrimitere în judecată. Titularii cererii. Strămutare. Admisibilitate	101
Cristian-Valentin Ștefan, Probleme de drept procesual penal din practica Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș și a parchetelor aflate în circumscripția acestuia, pe anul 2019	110

Aspecte teoretice, legislative și de practică judiciară privind reluarea urmăririi penale

Prof. univ. dr. Nicolae VOLONCIU
Facultatea de Drept, Universitatea din București

Asist. univ. drd. Cătălin MARIN
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București
Avocat, Baroul București

Theoretical, legislative and judicial aspects regarding the resumption of criminal prosecution

□ ABSTRACT

Whatever the manner in which the prosecutor, as the bearer of the function of criminal prosecution, resolves the case, this fact does not exclude the possibility of returning to the same procedural framework.

The criminal procedural institution with an eventual character, as an exception, which seeks to bring the criminal process on the line of normal conduct by reactivating the course of criminal prosecution, in the hypotheses provided by law, is known as the resumption of criminal prosecution.

In the criminal procedure regulation currently in force, the criminal prosecution is resumed in case of: the termination of the suspension of the case; the restitution of the case to the prosecutor's office by the preliminary chamber judge; the reopening of the prosecution. Also, except for these cases expressly regulated in the content of Article 332 para. (1) of the Code of Criminal Procedure, the resumption of the criminal prosecution also, implicitly occurs, in another hypothesis, characteristic of the special trial procedure based on the plea bargaining concluded between the prosecutor and the defendant.

□ **Keywords:** *separation of judicial functions, suspension of criminal prosecution, resumption of criminal prosecution, reopening of criminal prosecution, preliminary chamber judge.*

I. Considerații preliminare

Soluțiile procurorului de netrimiteră în judecată nu se bucură de autoritate de lucru judecat, cu excepția cazului plângerii la judecătorul de cameră preliminară [art. 341 alin. (6) lit. a) și alin. (7) pct. 2 lit. a) C. pr. pen.], însă doar dacă

acesta respinge plângerea ca nefondată ori schimbă temeiul de drept al acesteia, ca urmare a unei analize a soluției pe fondul acesteia¹, existând posibilitatea ca urmărirea penală să fie reluată în privința aceleiași persoane și aceleiași fapte. Astfel, soluțiile procurorului de clasare lasă loc unei noi urmăriri, în măsura în care sunt îndeplinite exigențele legale; cu alte cuvinte, odată clasat în arhivele parchetului, dosarul penal poate, în orice moment, înăuntrul termenului de prescripție, să fie supus unei noi urmăriri penale sau chiar unei jurisdicții de judecată.

Așadar, rezolvarea cauzei de către procuror, independent de decizia acestuia, nu este de natură a elimina posibilitatea revenirii ei în același cadru procesual².

În acest sens, ținând seama că după rezolvarea cauzei pot fi relevate împrejurări din care rezultă că funcția judiciară de urmărire penală nu a fost exercitată în conformitate cu dispozițiile legale, în situațiile prevăzute în mod expres, organele de urmărire penală pot fi din nou investite cu efectuarea urmăririi penale în aceeași cauză. Din această perspectivă, în literatura de specialitate³ s-a arătat, în mod fundamentat, că soluțiile procurorului prezintă un caracter relativ, acestea neconstituind un impediment permanent cu privire la posibilitatea reactivării cursului urmăririi penale.

Reluarea urmăririi penale rezidă în reactivarea acesteia ca o absolută trebuință din punct de vedere procesual, în vederea atingerii scopului procesului penal, și, ținând seama că intervine restrângând doar în situațiile expres prevăzute de legea procesual penală, prezintă un caracter eventual, de excepție⁴.

De lege lata, reluarea urmăririi penale poate interveni atât în ipoteza în care prima fază procesuală a fost vremelnic oprită, ca urmare a unui caz de suspendare, cât și în situația în care soluțiile de netrimiteră în judecată au fost infirmate de procuror sau de judecătorul de cameră preliminară. Totodată, reluarea urmăririi penale poate fi dispusă de către organul judiciar competent și în ipoteza în care urmărirea penală a fost depășită, procesul penal ajungând în faza camerei preliminare, unde se constată imperativul refacerii urmăririi penale.

În toate aceste ipoteze, în vederea efectuării unor noi acte de urmărire penală în cauză, se impune a fi reactivat cadrul legal sau contextul judiciar adecvat în care se poate exercita funcția judiciară de urmărire penală⁵.

Astfel, potrivit reglementării procesual penale actualmente în vigoare, urmărirea penală este reluată în caz de: (i) încetare a cauzei de suspendare; (ii) restituire a cauzei la parchet de către judecătorul de cameră preliminară; (iii) redeschidere a urmăririi penale. În aceste cazuri, reluarea urmăririi penale, instituție

¹ Gh. Mateuț, *Procedură penală. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2019, p. 156-157. Astfel, confirmarea de către judecătorul de cameră preliminară a temeiniciei clasării (prin respingerea plângerii sau prin schimbarea temeiului juridic al acesteia) este de natură să echivaleze cu soluționarea pe fond a cauzei, determinând imposibilitatea unei noi urmăriri a persoanei care a făcut anterior obiectul ordonanței de neurmărire pentru aceleași fapte.

² N. Volonciu, *Drept procesual penal*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 299.

³ A. Crișu, *Drept procesual penal. Partea specială*, Ed. Hamangiu, București, 2019, p. 94.

⁴ N. Volonciu, Al. Țuculeanu, *Codul de procedură penală comentat. Art. 200-286. Urmărirea penală*, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 137.

⁵ A. Zafăruș, *Procedură penală. Partea generală. Partea specială*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 328.

procesuală complementară, cu caracter excepțional, tinde la aducerea procesului penal pe linia de desfășurare normală⁶.

În afara acestor cazuri reglementate în mod expres în conținutul art. 332 alin. (1) C. pr. pen., reluarea urmăririi penale mai intervine, în mod implicit, și în ipoteza caracteristică procedurii speciale de judecare pe baza acordului de recunoaștere a vinovăției încheiat între procuror și inculpat. În acest sens, în conformitate cu dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. b) C. pr. pen., în urma sesizării de către procuror printr-un acord de recunoaștere a vinovăției, instanța competentă poate să respingă⁷ acordul și să trimită cauza procurorului pentru continuarea urmăririi penale. Întrucât urmărirea penală a fost anterior terminată (prin încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției și sesizarea instanței), aceasta poate continua doar după ce, în prealabil, a fost reluată.

De lege lata, structura capitolului care reglementează remediul juridic al reluării urmăririi penale este asemănătoare cu cea existentă în Codul de procedură penală anterior, cu diferența că reluarea urmăririi, în ipoteza restituirii, se realizează în baza încheierii judecătorului de cameră preliminară, iar nu a hotărârii instanței. Astfel cum vom arăta în cele ce urmează, prevederile legii procesual penale referitoare la reluarea urmăririi în cazul restituirii cauzei la parchet de către judecătorul de cameră preliminară nu vizează toate cele trei cazuri de restituire înscrise în art. 346 alin. (3) C. pr. pen., *de lege ferenda* impunându-se intervenția legiuitorului.

Totodată, reține atenția faptul că legiuitorul nu a considerat necesar a reglementa dispoziții privitoare la durata arestării inculpatului ulterior reluării urmăririi penale în ipoteza restituirii cauzei la parchet de către judecătorul competent, deși acest lucru s-ar fi impus în vederea evitării unor interpretări eronate.

II. Condițiile reluării urmăririi penale

Excepând cazul de reluare a urmăririi penale referitor la încetarea cauzei de suspendare, situația premisă a reluării rezidă în devansarea momentului rezolvării cauzei de către procuror⁸ (emiterea rechizitoriului sau, după caz, a ordonanței prin care s-a dispus clasarea ori renunțarea la urmărirea penală).

Astfel, este necesar să se fi depășit într-un anume sens urmărirea penală, ca fază procesuală. Acest aspect implică o reîntoarcere în faza urmăririi fie dintr-o fază superioară (restituirea cauzei la parchet de către judecătorul de cameră preliminară), fie dintr-un cadru extraprocesual (redeschiderea unei urmăriri anterior stinse).

⁶ V. Dongoroz, S. Kahane, G. Antoniu, C. Bulai, N. Iliescu, R. Stănoiu, *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român. Partea specială*, vol. II, Ed. Academiei, București, 1976, p. 81.

⁷ Potrivit legii, instanța respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și trimite dosarul procurorului în vederea continuării urmăririi penale dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 C. pr. pen. cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului, sau dacă apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nelegală sau nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului.

⁸ A. Crișu, *op. cit.*, p. 94.

În legătură cu acest aspect, precizăm că nu orice revenire a cauzei într-un stadiu al urmăririi penale care a fost parcurs echivalează cu o reluare, ci doar ipotezele prevăzute expres de legea procesual penală. În acest sens, procurorul poate restitui cauza organului de cercetare penală în vederea completării sau refacerii urmăririi penale, în urma verificării lucrărilor de urmărire penală, potrivit art. 322 sau art. 323 C. pr. pen.; or, aceste ipoteze nu se înfățișează drept cazuri de reluare a urmăririi penale, ținând seama că urmărirea penală nu a fost încă finalizată prin rezolvarea cauzei de către reprezentantul Ministerului Public. Cu alte cuvinte, în aceste situații, revenirea cauzei penale la un stadiu procesual deja parcurs se realizează în cursul aceleiași faze a procesului penal, încă nefinalizată.

În mod particular, suspendarea urmăririi penale presupune reluarea acesteia, deși în cauză procurorul nu a dispus o soluție.

În raport de dispozițiile art. 332-335 C. pr. pen., pentru ca reluarea urmăririi penale să opereze trebuie întrunite în mod cumulativ mai multe condiții⁹, după cum urmează:

(i) să fi intervenit una dintre ipotezele legale de reluare a urmăririi penale, aceasta dispunându-se doar în situațiile limitativ prevăzute de lege;

(ii) inexistența unuia dintre impedimentele înscrise în art. 16 alin. (1) C. pr. pen.; astfel, indiferent de caz, reluarea urmăririi penale este posibilă numai în măsura în care acțiunea penală este exercitabilă;

(iii) să existe un act de dispoziție a reluării urmăririi penale care să provină de la organul judiciar competent, potrivit legii; din această perspectivă, subliniem că, în vederea respectării principiului separației funcțiilor judiciare (art. 3 C. pr. pen.), reluarea urmăririi penale este dispusă de către procuror, chiar dacă aceasta este determinată de un caz constatat de către judecătorul de cameră preliminară. De asemenea, ținând seama că funcția de urmărire penală se exercită din oficiu [art. 3 alin. (2) C. pr. pen.], în mod subsecvent și reluarea urmăririi penale este dispusă de către procuror tot din oficiu, neavând caracter obligatoriu o cerere în acest sens.

De asemenea, trebuie subliniat că, potrivit art. 332 alin. (2) C. pr. pen., „reluarea urmăririi penale nu poate avea loc dacă a intervenit o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal”. După cum se poate observa, legiuitorul nu face trimitere expresă la dispozițiile art. 16 alin. (1) C. pr. pen.¹⁰, astfel că imposibilitatea reluării urmăririi nu este mărginită la cazurile înscrise în art. 16 alin. (1) din reglementarea procesual penală actualmente în vigoare¹¹. Într-adevăr, ținând seama că, în timpul cât urmărirea este suspendată, organele de urmărire penală continuă să efectueze anumite acte, potrivit dispozițiilor art. 313 alin. (3) C. pr. pen., este posibil a se

⁹ Gh. Mateuț, *Observații în legătură cu limitele și cazurile de reluare a urmăririi penale*, în *Dreptul*, nr. 10/1997, p. 62-69.

¹⁰ Potrivit art. 270 alin. (2) C. pr. pen. anterior, „reluarea urmăririi penale nu poate avea loc dacă se constată că între timp a intervenit vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 10”.

¹¹ N. Volonciu, A. Vasiliu, R. Gheorghe, *Noul Cod de procedură penală adnotat. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 97.

constata că nu există un interes public în urmărirea faptei. Astfel, soluția renunțării la urmărirea penală¹² reprezintă o cauză de natură să împiedice continuarea procesului penal.

Ulterior dispunerii reluării, urmărirea se derulează în conformitate cu prevederile legale pentru această fază a procesului penal, neexistând alte condiționări determinate de actul reluării urmăririi penale.

În esență, reluarea urmăririi penale constituie tot un act de urmărire penală¹³; în consecință, împotriva acestui act al procurorului se poate formula plângere, în condițiile art. 339 C. pr. pen.

III. Analiza cazurilor de reluare a urmăririi penale

1. Reluarea urmăririi penale după suspendare

Cu titlu preliminar, reluarea urmăririi penale în caz de încetare a cauzei de suspendare este reglementată în cuprinsul art. 333 C. pr. pen., text de lege asemănător celui din art. 271 C. pr. pen. anterior, cu deosebirea că reglementarea procesual penală actualmente în vigoare nu mai prevede actul prin care procurorul dispune reluarea urmăririi penale, acesta fiind însă, conform dispozițiilor art. 286 alin. (2) C. pr. pen., ordonanța.

Potrivit art. 333 C. pr. pen., reluarea se dispune de către procuror în situația în care se constată încetarea cauzei care a generat suspendarea, menționată în cuprinsul ordonanței de suspendare. Astfel, primul caz de reluare a urmăririi este condiționat de existența unei prealabile suspendări, în condițiile art. 312 C. pr. pen.; urmărirea penală este suspendată până ce, conform regulii simetriei, survine manifestarea de voință în sens contrar.

Întrucât suspendarea urmăririi penale nu este dispusă pe o durată determinată, organului de urmărire penală îi revine sarcina de a verifica periodic, la cel mult 3 luni de la data dispunerii suspendării, dacă mai subzistă cauza care a stat la baza suspendării, potrivit art. 313 alin. (4) C. pr. pen.

În situația în care procurorul apreciază întemeiată propunerea organului de cercetare penală, dispune prin ordonanță reluarea urmăririi; având în vedere că în cazul suspendării urmăririi nu intervine dezinvestirea organelor de urmărire penală, reluarea urmăririi după suspendare determină repunerea cauzei pe rol, iar nu reînvestirea organelor judiciare. În caz contrar, procurorul restituie cauza organului de cercetare penală, cu îndrumarea de a realiza în mod periodic verificări referitoare la existența cauzei de suspendare.

Independent de caz, durata și efectele suspendării (suspendarea cursului prescripției răspunderii penale) se întind între momentul dispunerii suspendării și

¹² În doctrină s-a opinat că ar fi mai potrivit ca instituția procesual penală prevăzută în art. 318 C. pr. pen. să fie intitulată „renunțarea la acțiunea penală”, iar nu „renunțarea la urmărirea penală”. În acest sens, a se vedea N. Volonciu, C. Marin, *Instituția renunțării la urmărirea penală. Contribuții teoretice și practice privitoare la ultimele reglementări în materie*, în *Caiete de Drept Penal* nr. 2/2019, p. 12.

¹³ A. Zarafiu, *op. cit.*, p. 329.

cel al reluării urmăririi prin ordonanță. În vederea valorificării drepturilor procesuale pe care le dețin, părțile și ceilalți subiecți procesuali interesați sunt încunoștințați cu privire la reluarea urmăririi penale.

În ceea ce privește suspendarea urmăririi penale pe motiv de boală gravă a suspectului sau inculpatului, stabilită printr-o expertiză medico-legală, în literatura de specialitate s-a arătat că, în absența unei prevederi legale exprese, încetarea cauzei care a generat suspendarea poate fi constatată printr-un act medical eliberat de unitatea sanitară, din care să reiasă că acesta s-a însănătoșit¹⁴; în situații deosebite, organele de urmărire penală pot solicita efectuarea unei expertize medico-legale care să ateste că suspectul sau inculpatul s-a însănătoșit, astfel încât urmărirea penală să se reia.

De asemenea, în doctrină¹⁵ s-a subliniat că reluarea urmăririi penale după suspendarea acesteia în caz de boală gravă are loc când se constată prin orice mijloc de probă, de procuror ori de organul de cercetare penală, după caz, că a încetat cauza care a determinat suspendarea.

În legătură cu acest aspect, suntem de părere că, întrucât starea de boală gravă a suspectului sau inculpatului, care a determinat suspendarea urmăririi, a fost constatată printr-o expertiză medico-legală, același tratament juridic este necesar și pentru reluarea urmăririi penale¹⁶, impunându-se constatarea însănătoșirii suspectului sau inculpatului pe baza unei expertize medico-legale, efectuarea acestui procedeu probatoriu neconstituind un mijloc de tergiversare a soluționării cauzelor penale; în temeiul raportului de expertiză medico-legală prin care se stabilește că starea de sănătate s-a ameliorat, permițând participarea la proces a suspectului sau inculpatului, procurorul va dispune reluarea urmăririi penale.

Totodată, trebuie subliniat că momentul constatării în fapt a însănătoșirii nu se suprapune întotdeauna cu cel în care urmărirea penală se reia, acesta fiind marcat temporal prin data ordonanței de reluare a procurorului. Cu alte cuvinte, suspendarea urmăririi (la fel ca suspendarea termenului de prescripție a răspunderii penale) durează între ordonanța de suspendare și cea de reluare a urmăririi penale¹⁷.

În situația în care suspendarea urmăririi s-a dispus ca urmare a existenței unui impediment legal temporar pentru punerea în mișcare a acțiunii penale față de o persoană¹⁸ [art. 312 alin. (2) C. pr. pen.], la încetarea acestuia, procurorul va dispune prin ordonanță reluarea urmăririi penale. Astfel, pe plan procesual,

¹⁴ I. Neagu, *Drept procesual penal. Partea specială. Tratat*, Ed. Global Lex, București, 2007, p. 135.

¹⁵ M. Udriou, *Procedură penală. Partea specială*, Ed. C.H. Beck, București, 2016, p. 105.

¹⁶ În același sens, a se vedea și: Gh. Mateuț, *Observații în legătură cu limitele și cazurile de reluare a urmăririi penale*, în *Dreptul* nr. 10/1997, p. 63; N. Volonciu, Al. Țuculeanu, *op. cit.*, p. 138.

¹⁷ A. Zărafiu, *op. cit.*, p. 329.

¹⁸ Acest caz vizează, de regulă, persoane care exercită anumite funcții pe perioade determinate. Bunăoară, persoana care îndeplinește funcția de Președinte al României se bucură de imunitate [potrivit art. 84 alin. (2) din Constituție] și nu poate fi urmărită penal pe perioada desfășurării mandatului decât pentru fapta de înaltă trădare (art. 96 din Constituție). În ipoteza sesizării săvârșirii altor fapte penale, se dispune suspendarea urmăririi penale de către procuror, potrivit art. 312 alin. (2) C. pr. pen. (în acest sens, a se vedea CCR, decizia nr. 678/2014, publicată în M. Of. nr. 886 din 5 decembrie 2014).

disparația impedimentului de natură legală și cu caracter temporar poartă semnificația încetării cauzei de suspendare, aspect care determină în mod obligatoriu reluarea urmăririi penale, potrivit art. 332 alin. (1) lit. a) C. pr. pen.

În ipoteza în care cauza de suspendare a constituit-o declanșarea procedurii de mediere¹⁹, ca urmare a prezentării de către părți a contractului de mediere, potrivit dispozițiilor Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator²⁰, urmărirea penală este reluată din oficiu, imediat după primirea procesului-verbal prin care se constată că nu s-a încheiat înțelegerea între părți, sau, dacă acesta nu se comunică, la expirarea termenului de 3 luni de la data la care a fost dispusă. Și în această ipoteză, reluarea urmăririi penale se dispune de către procuror, prin ordonanță²¹.

Potrivit art. 70 alin. (5) din actul normativ anterior menționat, mediatorul este obligat să transmită organului de urmărire penală acordul de mediere și procesul-verbal de încheiere a medierii în original și în format electronic, dacă părțile au ajuns la o înțelegere, sau doar procesul-verbal de încheiere a medierii, în situația în care medierea a eșuat sau una dintre părți renunță la mediere.

În acest context, subliniem că soluțiile alternative la urmărire²² au rezultat din practica sistemelor care, plecând de la o logică binară, în mod aparent impusă de sistemul oportunității urmăririi, îngăduiau procurorului doar să urmărească sau să se abțină²³, cu toate că se simțea nevoia punerii la dispoziția parchetelor a unor puteri de diversificare a soluțiilor²⁴, apte a elimina pericolul pentru ordinea publică generat prin săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală și de natură a preveni reiterarea ei.

Astfel, a fost reglementată soluția medierii, menționată expres în conținutul art. 63 lit. a) teza a II-a din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară²⁵, în conformitate cu care Ministerul Public, prin procurori, „participă, potrivit legii, la soluționarea conflictelor prin mijloace alternative”. De asemenea, soluția medierii este înscrisă și în Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice²⁶, precum și în Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat²⁷, ca una dintre atribuțiile avocatului, acesta înfățișându-se, în reglementarea în vigoare, drept principalul mediator.

¹⁹ În privința medierii penale, a se vedea J. Leblois-Happe, *La médiation pénale comme mode de réponse à la petite délinquance: états des lieux et perspectives*, în RSC nr. 3/1994, p. 525.

²⁰ Publicată în M. Of. nr. 441 din 22 mai 2006, cu modificările și completările ulterioare.

²¹ A.L. Lorincz, *Drept procesual penal*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 46.

²² În legătură cu reluarea urmăririi și soluțiile alternative la urmărire, a se vedea Gh. Mateuț, *op. cit.*, p. 156-158.

²³ D. Brach-Thiel, *Les procédures alternatives au procès penal: nécessités, moyens et enjeux*, în A. Jacobs (coord.), *Les alternatives au procès pénal*, L'Harmattan, Paris, 2013, p. 9-15.

²⁴ Gh. Mateuț, *op. cit.*, p. 157.

²⁵ Republicată în M. Of. nr. 827 din 13 septembrie 2005.

²⁶ Republicată în M. Of. nr. 205 din 24 martie 2014.

²⁷ Republicată în M. Of. nr. 440 din 24 mai 2018.

2. Reluarea urmăririi penale în caz de restituire a cauzei la parchet de către judecătorul de cameră preliminară

În ipoteza analizată, procesul penal a ajuns în faza procesuală a camerei preliminare și, prin raportare la anumite necesități impuse de buna rezolvare a cauzei, judecătorul de cameră preliminară, ca jurisdicție de filtru, dispune restituirea cauzei la parchet. Astfel, urmărirea penală se poate relua și dacă inițial a fost terminată prin emiterea rechizitoriului și trimiterea în judecată.

În acest sens, potrivit art. 346 C. pr. pen., judecătorul competent se poate desesiza și restitui cauza la parchet fie pentru rațiuni care decurg din nelegalitatea actului de sesizare a instanței, fie pentru considerente rezultate din excluderea probelor administrate de către organele de urmărire penală²⁸.

Sub un prim aspect, dispozițiile art. 334 alin. (1) C. pr. pen. prevăd că reluarea urmăririi penale se impune în cazul în care judecătorul de cameră preliminară a dispus restituirea cauzei la parchet, întrucât au fost excluse toate probele administrate în cursul fazei de urmărire penală [art. 346 alin. (3) lit. b) C. pr. pen.]; astfel, pentru restituirea cauzei la parchet este necesar ca sancțiunea excluderii probelor să fie totală (fie pe rațiuni ce vizează legalitatea administrării probelor, fie pe considerente de lipsă de loialitate în procesul de administrare a acestora). În acest caz, remediul juridic al reluării intervine în mod automat în vederea refacerii urmăririi penale, în sensul readministrării probelor excluse, însă cu respectarea principiului legalității.

Întrucât în urma verificărilor din camera preliminară au fost excluse toate probele, acuzația penală rămâne fără suport probator, astfel că, ulterior reluării, organele judiciare care își desfășoară activitatea în cadrul fazei de urmărire penală vor proceda la administrarea de probe cu respectarea dispozițiilor legale, după care procurorul va decide cum va rezolva cauza²⁹. Refacerea urmăririi penale se înfățișează, astfel, ca unul dintre mijloacele eficiente prin care se dă viață principiului însănătoșirii actelor procesuale și procedurale viciate³⁰.

De asemenea, trebuie subliniat că hotărârrea judecătorului de cameră preliminară nu constituie actul prin care este dispusă reluarea urmăririi penale, ci doar temeiul în baza căruia procurorul (singurul organ judiciar competent) dispune, prin ordonanță, reluarea urmăririi. În ipoteza analizată, în care judecătorul competent a dispus restituirea cauzei la parchet întrucât au fost excluse toate probele administrate în cursul urmăririi penale, reluarea urmăririi se dispune de procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală în cauză.

Conform art. 334 alin. (2) C. pr. pen., reluarea urmăririi penale se va dispune și în situația în care judecătorul de cameră preliminară restituie dosarul la parchet întrucât constată că rechizitoriul a fost neregulamentar întocmit, neregularitate care nu a fost remediată de procuror în termenul de decădere³¹ prevăzut de lege (5 zile de la comunicarea încheierii judecătorului de cameră preliminară)

²⁸ I. Neagu, M. Damaschin, *Tratat de procedură penală. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 106.

²⁹ A. Crișu, *op. cit.*, p. 95.

³⁰ I. Ionescu-Dolj, *Curs de procedură penală română*, Ed. Soccec, București, 1937, p. 192.

³¹ M. Olariu, C. Marin, *Drept procesual penal. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2019, p. 109.